

CONCEPT VECON Verslag van de Examenbespreking Bedrijfseconomie HAVO 2022 tijdvak 1 d.d. 25 mei 2022

De door de VECON georganiseerde examenbesprekingen hebben tot doel dat de examencorrectie eenduidig plaats zal vinden. Uitgangspunt moet steeds zijn dat het correctievoorschrift opgesteld door het CvTE bindend is voor zowel de eerste als de tweede corrector.

Tijdens de bespreking kan op grond van artikel 3.3. (algemene regels) worden besloten ook andere antwoorden goed te keuren, mits vakinhoudelijk correct. Op basis van artikel 7 (algemene regels), indien er een fout in het examen of correctiemodel zit, zal men zich moeten houden aan het correctiemodel. Als iedere corrector zich hieraan houdt worden alle examenkandidaten op gelijke wijze beoordeeld.

De VECON zal bij onvolkomenheden in het examen of correctiemodel onmiddellijk actie ondernemen naar het CvTE.

Dit verslag is als volgt opgebouwd:

*Eerst is de vraag uit het examen overgenomen in het **zwart**.*

*Daarna is het antwoord uit het correctievoorschrift overgenomen in het **rood**.*

*Daarna volgt in het **blauw** eventuele aanvullingen/aanbevelingen vanuit de examenbespreking.*

Tenslotte een algemeen oordeel per vraag en over het gehele examen.

Dit examen bestaat uit 29 vragen, waarvoor 61 punten kunnen worden behaald.

Indien een leerling op een vraag geen antwoord heeft gegeven, vul dan op de Wolf-scorelijst een "N" in.

Opgave 1

1p 1 Welk beroep moet er op de stippellijn worden ingevuld?

C

Let op: bij Wolf de letter C invullen

1p 2 Wat houdt een erfenis beneficiair aanvaarden in?

De erfgenaam aanvaardt de erfenis alleen als de bezittingen van de erflater groter zijn dan de schulden van de erflater.

Ook goed:

- De wet zegt: onder voorwaarde van boedelbeschrijving
- Onder voorbehoud aanvaarden: eerst onderzoek doen en dan beslissen.

"Alleen aanvaarden als de erfenis positief is" kan goed zijn

"Niet de schulden aanvaarden" of "alleen de bezittingen aanvaarden" is fout.

- 2p 3 Bereken het bedrag dat Victor, uitgaande van een totale erfenis van € 450.000, na aftrek van erfbelasting minder ontvangt als gevolg van het feit dat zijn vader de Stichting CliniClowns heeft opgenomen in zijn testament.

Voorbeelden van een juiste berekening zijn:

$$- (0,80 \times 450.000) / 2 = € 180.000$$

– zonder schenking/testament:

$$\text{belastbare erfenis: } 450.000 - 20.946 = 429.054$$

$$\text{erfbelasting: } 0,10 \times 126.722 + 0,20 \times (429.054 - 126.722) = 73.138,60 \text{ netto}$$

$$\text{erfenis: } 450.000 - 73.138,60 = 376.861,40$$

$$\text{met schenking/testament: belastbare erfenis: } 225.000 - 20.946 = 204.054$$

$$\text{erfbelasting: } 0,10 \times 126.722 + 0,20 \times (204.054 - 126.722) = 28.138,60 \text{ netto}$$

$$\text{erfenis: } 225.000 - 28.138,60 = 196.861,40$$

$$\text{Het verschil is } 376.861,40 - 196.861,40 = € 180.000$$

Opmerking Per gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht

Eerste oplossing:

Daar hoeft de leerling nu niet te noemen dat die 225.000 in de tweede schijf zit en daarom 20%-tarief wordt toegepast.

Tweede oplossing:

10% vergeten en/of vrijstelling vergeten: komen de kandidaten ook op € 180.000 uit. Dan kunnen hier ook 2 punten voor worden gegeven omdat deze bij de eerste oplossing ook niet nodig zijn.

Als de leerling over het woord 'minder' heeft heen gelezen berekent deze leerling alleen de 196.861,40 (of afgerond naar 196.862). Dit is dan 1 punt waard. NB: dit bedrag moet dan precies goed zijn.

Bij alleen berekenen erfenis bij 450.000 0 punten

- 2p 4 Hoeveel procent erfbelasting zal de Stichting CliniClowns over de te ontvangen erfenis moeten betalen? Noteer de letter van het juiste antwoord en motiveer het antwoord.

• a	1
• De Stichting CliniClowns heeft een ANBI status / is een ANBI (en betaalt daarom geen erfbelasting)	1

Opmerking Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

ANBI móet genoemd worden voor het tweede deelpunt. “goed doel” is niet voldoende

Opgave 1 algemeen: goede binnenkomer. Vraag 3 had wel 3 punten kunnen zijn.

Opgave 2

In deze opgave moet je in verschillende vragen met 13 weken of meerdere kwartalen werken. Bij iedere vraag moet dan op basis van artikel 2.6 1 punt worden afgetrokken.

1p 5 Noem de rechtsvorm van restaurant De Waal.

vennootschap onder firma / vof

3p 6 Toon aan dat de omzet van restaurant De Waal in het tweede kwartaal van 2020 ten opzichte van het eerste kwartaal van 2020 afnam met 77,1%. Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in.

6 maximumscore 3

omzet (in €)	eerste kwartaal 2020	tweede kwartaal 2020
restaurant	331.500	0
private dining	66.300	0
bezorgen	0	91.000
totaal	397.800	91.000

	ruimte voor berekeningen
eerste kwartaal	
omzet private dining	$(75 \times 0,2 \times 60 + 75 \times 0,8 \times 70) \times 13 = 66.300$
omzet bezorgen	0
totale omzet eerste kwartaal	$331.500 + 66.300 + 0 = 397.800$
tweede kwartaal	
omzet restaurant	0
omzet private dining	0
omzet bezorgen	$200 \times 35 \times 13 = 91.000$
totale omzet tweede kwartaal	91.000
procentuele omzetsdaling tweede kwartaal ten opzichte van het eerste kwartaal	$\frac{91.000 - 397.800}{397.800} \times 100\% = -77,1\%$

- totale omzet eerste kwartaal 397.800 2
- totale omzet tweede kwartaal 91.000 procentuele omzetontwikkeling - 77,1% 1

Omdat in de vraag al om een daling wordt gevraagd, is het minteken voor het derde deelpunt niet noodzakelijk.

Ruimte voor berekeningen:

Als leerlingen bij de berekeningen waar '0' uitkomt niets invullen, hoeft dit niet fout gerekend te worden

Totale omzet eerste kwartaal: eindantwoord 397.800 kan ook in de bovenste tabel als uitkomst staan.

Doorwerkfouten binnen de vraag mogelijk (bijvoorbeeld per week uitrekenen is identieke fout binnen de vraag)

Heeft een leerling met 77,1% teruggerekend naar de 66.300 en niet gecontroleerd (door omzet private dining te berekenen) dan voor het eerste bolletje 0 punten.

- 1p 7 Welke uitspraak over deze omzetzijging in het tweede kwartaal van 2020 van restaurant De Waal vergeleken met die van de restaurantbranche is juist?

uitspraak 3

- 2p 8 Bereken de totale constante kosten van restaurant De Waal over het tweede kwartaal 2020 (zie informatiebron 2).

Loonkosten $211.000/4 =$	52.750
Leasekosten scooters $3 \times 800/4 =$	600
Huisvesting $22.500/2 =$	11.250
Afschrijvingen $75.000 \times 0,9/(5 \times 4) =$	3.375
Overige constante kosten $44.900/4 =$	11.225
= Totale constante kosten	€ 79.200

• 52.750 en 600 en 11.250 en 11.225	1
• 3.375 en 79.200	1

Opmerkingen

- Als de kandidaat bij de berekeningen vergeet naar een kwartaal om te rekenen, wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.
- Per gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Opmerking: de in het cv opgenomen tekst "per gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht" werkt verwarrend. Dus let op en gebruik de deelscores:

Variabele kosten onterecht toegevoegd dan klopt het totaal niet en mis je het tweede deelpunt.

Let op bij het totaal op doorwerkfouten.

AANVULLING CVTE

Opmerkingen

- ☐ Als de kandidaat bij de berekeningen vergeet naar een kwartaal om te rekenen, wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.
- ☐ Per gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Vervangen worden door:

Opmerking

Als de kandidaat bij de berekeningen vergeet naar een kwartaal om te rekenen, wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Toelichting:

De tweede opmerking vervalt omdat er maximaal 1 scorepunt per deelscore kan worden behaald. Er kan dus niet meer dan 1 scorepunt per deelscore worden afgetrokken.

- 3p 9 Toon met behulp van de dekkingsbijdrage per menu aan dat restaurant De Waal in het tweede kwartaal 1.000 driegangenmenu's te weinig heeft bezorgd om de break-evenafzet te bereiken (zie informatiebron 1 en 2).

- inkoopwaarde van de ingrediënten = $35 \times 0,30 = 10,50$
- dekkingsbijdrage per menu = $35 - 10,50 - 2,50 = 22$ 1
- $79.200/22 = 3.600$ 1
- In het tweede kwartaal zijn $200 \times 13 = 2.600$ menu's bezorgd
- ($3.600 - 2.600 =$ dus 1.000 driegangenmenu's te weinig bezorgd) 1

Doorwerkfout mogelijk van vraag 8 (totale constante kosten).

Doorwerkfout mogelijk binnen de vraag. Dan komen de leerlingen niet op 1.000 uit en missen dan het derde punt.

Bij de derde deelscore is geen doorwerkfout van vraag 6 mogelijk.

TO = TK gebruikt om de vraag op te lossen betekent 0 punten omdat de dekkingsbijdrage niet is gebruikt.

- 2p 10 Bereken de totale loonkosten en verpakkingskosten in de periode van het derde en vierde kwartaal van 2020.

- $2.600 \times 2 = 5.200$ 1
- verpakkingskosten = $5.200 \times 2,50 = 13.000$
- constante loonkosten = $52.750 \times 2 = 105.500$
- = € 118.500 1

Als de leerlingen de kosten apart noemen en niet optellen geen puntenaftrek. Twee keer x2 vergeten is dezelfde fout binnen dezelfde vraag.

- 1p 11 Konden werknemers door de werkgever verplicht worden om de cursus te volgen?

B

7p 12 Hebben de maatregelen geleid tot een positief bedrijfsresultaat over het derde en vierde kwartaal van 2020? Stel hiervoor voor restaurant De Waal de winst- en verliesrekening op over het derde en vierde kwartaal van 2020. Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in.

12 maximumscore 7

Winst- en verliesrekening derde en vierde kwartaal 2020 (getallen in €)		
omzet		490.800
kosten		
inkoopwaarde van de ingrediënten	147.240	
kosten online systeem	3.850	
huurkosten	11.250	
loon- en verpakkingskosten (vraag 10)	118.500	
afschrijvingskosten	6.750	
leasekosten scooters	1.200	
kosten online cursus	675	
overige constante kosten	<u>22.450</u>	
		<u>311.915</u>
bedrijfsresultaat		178.885

Conclusie: De maatregelen van restaurant de Waal hebben wel / ~~niet~~ (doorhalen wat niet van toepassing is) tot een positief bedrijfsresultaat geleid (want $178.885 > 0$).

	berekeningen
omzet	$(117.000 + 37.400 + 2.600 \times 35) \times 2 = 490.800$
inkoopwaarde van de ingrediënten	$0,30 \times 490.800 = 147.240$
kosten online systeem	$\frac{2.600}{2} + 0,25 \times 10.200 = 3.850$
huurkosten	$\frac{45.000}{4} \times \frac{1}{3} + \frac{45.000}{4} \times \frac{2}{3} = 11.250$
leasekosten scooters	2×600 (zie vraag 8) $= 1.200$

- 490.800 en 147.240 en 3.850 3 (1 punt aftrek per fout, niet per onderdeel)
- 11.250 2
- 1.200 en 675 en 311.915 1
- conclusie en positief bedrijfsresultaat van 178.885 1

x2 vergeten (net als bij vraag 10) is opnieuw fout te rekenen.
 Doorwerkfouten binnen de vraag mogelijk.
 Dezelfde fouten binnen dezelfde vraag mogelijk.

Huur: afrondingsfouten door procentberekeningen moeten fout gerekend worden.
 Bij huurkosten moet een leerling laten zien in de berekening dat er sprake is van een korting.

Kosten online systeem: hier kan een leerling meerdere fouten maken:
 Vergeten 2600 door 2 te delen – 1 punt aftrek
 5.100 niet x 2 – 1 punt aftrek, tenzij dit identieke fout binnen de vraag betreft

Conclusie: voor leerlingen hetgeen dat tussen haakjes staat niet relevant.

Algemeen: Bedrijfseconomische leuke opgave, maar er komt verwarring. Veel punten voor deze vraag.

Opgave 3

2p **13** Geef een voordeel en een nadeel voor een onderneming van het openbaar aantrekken van vermogen ten opzichte van het onderhands aantrekken van vermogen.

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Voordeel: bij het openbaar aantrekken van vermogen zijn er meer mogelijke kredietgevers dan bij het onderhands aantrekken van vermogen, dus kan er ook een hoger bedrag opgehaald worden 1
- Nadeel: Voorbeeld van een juist nadeel:
 - de kosten bij het openbaar aantrekken van vermogen zijn hoger dan bij het onderhands aantrekken van vermogen.
 - de concurrentie kan zien dat er vermogen wordt aangetrokken 1

Er moet uit het antwoord blijken of het voordelig is of nadelig.

Vermogen: zowel als eigen als vreemd kan goed gerekend worden mits voldoende uitgelegd.

1p **14** Welke toezichthouder controleert de prospectus?

B

4p 15 Bereken het maximaal beschikbare dividend per aandeel (afgerond op hele centen) op grond van de verdeling van het resultaat van 2021.

- resultaat voor belasting: 179.000.000
- vpb: $0,15 \times 245.000 + 0,25 \times (179.000.000 - 245.000) = 44.725.500$ 1
- reservering: 20.000.000 beschikbaar totaal dividend = 114.274.500 1
- aantal geplaatste aandelen $4.995.000/0,05 = 99.900.000$ 1
- beschikbaar dividend per aandeel: $114.274.500/99.900.000 = € 1,14$ 1

Voor het laatste punt moeten wel duidelijk de teller als dividend (tweede deelpunt) en de noemer als aantal geplaatste aandelen (derde deelpunt) nemen.

Let op dat een leerling met een geheel foute berekening ook op 1,14 kan uitkomen.

Opgave 3 algemeen: eerste deelscore bij vraag 15 snel kwijt.

Opgave 4

2p 16 Voor welke optie zal Irene een voorkeur hebben als ze later een huis wil kopen? Licht het antwoord toe.

- Irene zal de voorkeur hebben voor het afsluiten van een abonnement/huren 1
- Dat is (in tegenstelling tot koop op afbetaling) geen vorm van krediet en wordt niet geregistreerd bij BKR 1

Opmerking Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

Bij tweede bolletje: Het BKR hoeft niet expliciet genoemd te worden maar ze moeten dan wel de gevolgen omschrijven (bijv. minder lening voor een huis mogelijk).

Alleen krediet noemen is niet voldoende voor het tweede punt. Moet gekoppeld zijn aan hypothecaire lening

2p 17 Controleer met een berekening of de uitspraak van Sam juist is.

$$((58 \times 15,09) - 700) / ((12 \times 61,37) - 700) = 4,81 \text{ dus de uitspraak is juist.}$$

Opmerkingen

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Voor het antwoord $(58 \times 15,09) - (12 \times 61,37) = 1,19$ dus de uitspraak is onjuist wordt 1 scorepunt toegekend.

Let op hoe de leerling aan het antwoord komt. De maandelijkse termijn moet in het antwoord opgenomen zijn. Alle berekeningen met 0,79% zijn fout.

2p 18 Controleer met een berekening of de uitspraak van Yacien juist is bij koop op afbetaling met een looptijd van 12 maanden.

- aflossing eerste maand: $61,37 - (0,0079 \times 700) = 55,84$ 1
- aflossing tweede maand: $61,37 - (0,0079 \times (700 - 55,84)) = 56,28$
schuld na 2 maanden $(700 - 55,84 - 56,28) = 587,88$
 $587,88 < 600$ dus de uitspraak is juist 1

Opmerking

Voor het antwoord "restschuld na 2 maanden = $700 - 2 \times 61,37 = 577,26$ " worden geen scorepunten toegekend.

Als eerste deelpunt is gehaald: dan is het voor de tweede deelscore ook mogelijk dat de leerling argumenteert dat de tweede aflossing groter is dan 55,84 en dat de lening daarom lager dan 600 zal uitkomen.

Leuke opgave, maar slecht gemaakt

Opgave 5

2p 19 Tot welk onderdeel van de SWOT-analyse moet het ontbreken van een keurmerk worden gerekend? Motiveer het antwoord.

- Weaknesses 1
- omdat het gebrek aan een keurmerk negatief uitpakt op de afzet en de certificering van een keurmerk hangt af van een bedrijf zelf 1

Opmerkingen

Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

Voor het tweede deelscorepunt moeten beide kenmerken genoemd worden.

Het interne en negatieve aspect moeten uitgelegd zijn voor de tweede deelscore.

2p 20 Geef een kritische succesfactor (ksf) die past bij de prestatie-indicator 'bezit van een keurmerk voor online winkelen'. Motiveer het antwoord.

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De bijbehorende kritische succesfactor is veilig/betrouwbaar winkelen. De veiligheid/betrouwbaarheid is bepalend voor het succes van het bedrijf. Het mogen gebruiken van een keurmerk voor online winkelen is een indicatie daarvan.

Ksf is kwalitatief dus niet meetbaar.

2p **21** Onder welke P van de marketingmix valt het verkopen via een (beveiligde) website? Motiveer het antwoord.

- P van plaats 1
- het verkopen via een website is een voorbeeld van een distributiekanaal 1

Opmerking Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

Conform havo-syllabus: voor tweede deelpunt is goed: "de website is de plaats waar het wordt verkocht"

1p **22** Wat is meer ten voordele van consumenten?
a de voorwaarde die opgenomen is in dit artikel
b de algemene voorwaarden van Thuiswinkel Waarborg (zie informatiebron 4)
Kies a of b. Motiveer het antwoord.

- a
- 14 dagen na ontvangst is een langere bedenktijd dan 14 dagen na bestelling.

*Opmerking
Zonder juiste motivatie wordt geen scorepunt toegekend.*

2p **23** Leg uit wat het belang is van Thuiswinkel Waarborg voor het stellen van een minimumeis aan de current ratio van Ttime.

Voorbeelden van een goed antwoord:

- Een voldoende current ratio geeft enige zekerheid met betrekking tot de liquiditeitspositie, waardoor de kans op surseance van betaling en/of faillissement afneemt / (=of) Thuiswinkel Waarborg meer zekerheid heeft over de (jaarlijkse) certificeringsontvangsten.
- Surseance van betaling / faillissementen van aangesloten bedrijven schaden de naam/reputatie van Thuiswinkel Waarborg.

Het is belangrijk dat de link met Thuiswinkel Waarborg wordt gelegd voor de volledige score.

5p **24** Stel de balans op per 31 december 2021. Bereken het eigen vermogen met behulp van het resultaat over december 2021.
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

maximumscore 5

debet	Balans per 31 december 2021 (getallen x € 1)		credit
Vaste activa	17.000	Eigen vermogen	53.750
Voorraad	7.750	Te betalen btw	8.305
Debiteuren	24.805		
Te vorderen btw	3.810		
Liquide middelen	<u>8.690</u>		
	62.055		62.055

	berekeningen
Voorraad	$14.000 + \frac{4.840}{1,21} - 10.250 = 7.750$
Debiteuren	$20.500 \times 1,21 = 24.805$
Te vorderen btw	$1.500 + \frac{(2.420 + 4.840 + 6.050)}{1,21} \times 0,21 = 3.810$
Liquide middelen	$6.500 + 2.190 = 8.690$
Afschrijvingskosten vaste activa	$20.000 + \frac{6.050}{1,21} - 17.000 = 8.000$
Eigen vermogen	$53.500 + 250 (= 20.500 - 10.250 - 2.000 - 8.000) = 53.750$
Te betalen btw	$4.000 + 20.500 \times 0,21 = 8.305$

- 7.750 1
- 24.805 1
- 3.810 1
- 8.690 en 8.000 1
- 53.750 en 8.305 en 62.055 1

Opmerking

Als de btw verkeerd is berekend, wordt maximaal 1 scorepunt in mindering gebracht.

Als de btw geheel niet is meegenomen, dan maximaal 1 scorepunt in mindering brengen.

Ontvangsten van debiteuren met een ander percentage dan 21% kan goed zijn.

Balanstotaals moet zowel aan debet- als creditzijde worden ingevuld.

Let op doorwerkfouten binnen de vraag.

Leerling heeft geen saldopost om balanstotaal kloppend te maken: dus bij een foutje komt de balans niet uit.

2p **25** Voldoet Ttime ook aan stap 3 om te worden gecertificeerd door Thuiswinkel waarborg? Motiveer het antwoord.

- De solvabiliteitsratio is $53.750/8.305 = 6,47 > 4$ 1
- De current ratio is $(7.750 + 24.805 + 3.810 + 8.690)/8.305 = 5,43 > 1,5$ dus Ttime voldoet ook aan stap 3 en wordt gecertificeerd 1

Doorwerkfouten vanuit vraag 24 mogelijk.

Leerlingen die echt niet uit opgave 24 zijn gekomen, kiezen soms als noodoplossing om de beginbalans uit de informatiebron te gebruiken: 1 punt aftrek.

Algemeen opgave 5

Leerlingen verliezen veel punten. BTW maakt de opgave extra complex.

Opgave 6

2p **26** Noem twee redenen waarom het sparen van zegels via de app in plaats van via een spaarboekje de verkopen van PLUS kan stimuleren. Licht het antwoord toe.

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Klanten gebruiken de app ook voor het bekijken van aanbiedingen en dergelijke.
- PLUS krijgt informatie over klantgedrag en kan zo gepersonaliseerde aanbiedingen sturen.
- PLUS heeft een milieuvriendelijk imago, omdat er op papier wordt bespaard.

per juist antwoord en toelichting 1

Link met de verkopen moet impliciet worden gelegd.

Aanspreken bepaalde doelgroep (bijv. jongeren) kan goed zijn.

Gebruiksgemak mag ook worden goed gerekend

2p **27** Toon met een berekening aan dat het rendement van het kopen en het inleveren van de spaarzegels voor Diederike 50% is.

- een vol boekje: $0,02 \times 200 = 4$ 1
- $(6 - 4)/4 \times 100\% = 50\%$ 1

Aantonen door gebruik te maken van de 50% mag ook

1p **28** Welke gevolgen heeft het kopen van de spaarzegels door klanten voor de liquide middelen en het eigen vermogen van PLUS?

B

1p **29** Leg uit dat er bij spaarzegels sprake is van een niet vrij opneembaar spaarsaldo.

AANVULLING CVTE

Het opnemen kan pas als het “spaarboekje” vol is.

Op **pagina 14**, bij **vraag 28** moet

B

Vervangen worden door

D

Toelichting:

Pas bij het inleveren van een vol zegelboekje daalt het eigen vermogen, niet bij de aanschaf van losse zegels.

Algemeen opgave 6: leuke opgave

Algemeen examen:

Leuk examen met goede vragen: maar einde van de examenperiode en de mogelijkheid tot het duimen brengt leerlingen niet tot goede prestaties. Daarnaast: vrij talig voor de havo examenkandidaten en soms niet altijd even duidelijk.